

רעפ 1560-10-24 - אסום - חברה קבלנית לבנין בע"מ נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1560-10-24

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

המבקשים: 1. אסום - חברה קבלנית לבנין בע"מ
2. שלומי אסולין
3. שלום כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין
הארצי לעבודה (כבוד השופטים ל' גליקסמן, ר'
פוליאק ו-מ' נעים דיבנר) בע"פ 13172-10-22
מיום 19.08.2024

בשם המבקשים:

החלטה

זוהי בקשה למתן רשות לערער על פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה (כבוד השופטים ל' גליקסמן, ר' פוליאק ו-מ' נעים דיבנר) בע"פ 13172-10-22 מיום 19.08.2024. בגדרו נדחה, ברובו המוחלט, ערעור המבקשים על הכרעת הדין וגזר הדין של בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע (כבוד השופטת י' אנגלברג שהם) בת"פ 55206-06-18 מהימים 30.09.2021 ו-24.08.2022 בהתאמה.

הרקע לבקשה והבקשה

1. כעולה מפסק דינו המפורט של בית הדין הארצי, מבקשת 1 היא חברה פרטית העוסקת בתחום הבנייה, ובמועד הרלוונטי לענייננו הייתה אמונה על הקמת פרויקט בעיר שדרות (להלן: אתר העבודה). מבקש 2 הוא מנהלה של מבקשת 1 ובעליה, ומבקש 3 הוא מנהל אתר העבודה. ביום 09.08.2016, עובר להגשת כתב האישום לפני בית הדין האזורי, ביצעו מפקחי המשיבה ביקורת באתר העבודה במסגרתה נמצא כי בוצעו עבירות בטיחות שונות. המבקשים כפרו בעובדות כתב האישום, למעט עצם

ביצוע הביקורת האמורה.

2. לאחר שהתנהל הליך הוכחות, בית הדין האזורי הרשיע את המבקשים כמפורט להלן; ובתוך כך, דחה בית הדין האזורי את טענת המבקשים לאכיפה בררנית, ולקיומם של מחדלי חקירה המצדיקים את ביטול כתב האישום ונקבע, כי המשיבה הרימה את נטל ההוכחה כי לא הוצב שלט במקום בולט באתר העבודה כנדרש בהתאם לפקודת הבטיחות (נוסח חדש), תש"ל-1970 (להלן: פקודת הבטיחות) ולתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח-1988 (להלן תקנות הבטיחות בעבודה); לא הוקפד כי העובדים באתר העבודה יבצעו את עבודתם בגובה כאשר הם מאובטחים כנדרש; וכן כי לא היה קיים גידור כנדרש באתר העבודה.

בנתון לכך, בית הדין האזורי הרשיע את מבקשת 1 בעבירה של אי הצבת שלט במקום בולט לפי תקנה 7 לתקנות הבטיחות בעבודה וסעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות, וכן בעבירה של העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרתמת בטיחות לפי תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007 וכן לפי סעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות; את מבקש 2 בשתי עבירות של הפרת חובת פיקוח ואי-נקיטת אמצעים סבירים למניעת העבירות בהן הורשעה מבקשת 1, לפי תקנות 7 ו-8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה, וכן לפי סעיפים 191, 222 ו-225 לפקודת הבטיחות; ואת מבקש 3 בחמש עבירות של אי-גידור משטחי עבודה לפי תקנות 5 ו-9(א) לתקנות הבטיחות בעבודה וסעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות. לצד זאת, בית הדין האזורי זיכה מחמת הספק את מבקשת 1 מעבירה של אי-התאמת אביזרים ומתקנים חשמליים באתר לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה ולפי סעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות, וכפועל יוצא מכך זיכה את מבקש 2 מעבירה אחת של הפרת חובת פיקוח ואי-נקיטת אמצעים סבירים למניעת עבירה זו.

בגין הרשעתם, בית הדין האזורי השית על מבקשת 1 קנס בסך של 20,000 ש"ח; על מבקש 2 קנס בסך של 15,000 ש"ח; ועל מבקש 3 קנס בסך של 20,000 ש"ח, לצד ענישה נלווית, אשר השית בית הדין האזורי על כל אחד מהמבקשים. זאת, תוך שהוא נתן דעתו לכך שתסקיר שירות המבחן המליץ להימנע מהרשעה בעניינם של מבקשים 2 ו-3. בהקשר זה הוטעם כי "עיון בתסקירי שירות המבחן מעלה כי שני הנאשמים התקשו לשאת בחלקם באחריות לביצוע העבירות, כך [מבקש] 2 נטה להשליך את האחריות על אנשי השטח ואילו [מבקש] 3 אף הוא הטיל את האחריות על אחרים. משלא מצאתי כי ההרשעה עשויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום או בעתידו של מי מהנאשמים מחד ובשקלול הערכים המוגנים ובעיקר שמירה על שלמות גופם של האנשים שעבדו תחת הנאשמים והיו נתונים לאחריותם מאידך, לא מצאתי מקום לביטול ההרשעה".

3. המבקשים לא השלימו עם פסק דינו של בית הדין האזורי, וערערו לבית הדין הארצי. במסגרת הערעור לפני בית הדין הארצי, שבו וטענו המבקשים, בין היתר, כי המשיבה נקטה אכיפה בררנית; כי בחקירת המבקשים נפלו כשלים חמורים; וכי גזר הדין של בית הדין האזורי לא התחשב בהמלצת שירות המבחן שלא להרשיע את מבקשים 2 ו-3. בית הדין הארצי מצא לדחות את טענותיהם של המבקשים בשתי ידיים, תוך שהודגש כי לא התקיימה בעניינם של המבקשים 'אכיפה בררנית', שכן "אכיפה חלקית

אינה בהכרח עולה כדי 'אכיפה בררנית, החוסה תחת דוקטרינת ההגנה מן הצדק'. אשר לטענת המבקשים בדבר מחדלי חקירה, נקבע כי אכן היה ראוי לו המשיבה הייתה נוהגת אחרת, אך בנסיבות העניין, בהינתן מכלול הראיות, מחדלים אלה אינם מצדיקים את ביטול כתב האישום. לבסוף, לעניין טענות המבקשים בדבר חריגה מתסקיר שירות המבחן, נקבע כי אמנם התסקיר נועד לסייע לבית הדין, אך הוא אינו כובל את שיקול דעתו, ולבית הדין אין כל חובה לקבל את המלצת שירות המבחן. לצד זאת, בשל טעות של בית הדין האזורי בחישוב גובה הקנס המרבי שניתן היה להטיל על משיבה 1, הופחת עונש הקנס שהוטל עליה, והוא הועמד על סך של 16,000 ש"ח.

4. מכאן הבקשה שלפניי. בגדרה, המבקשים שבו על עיקרי טענותיהם כפי שנטענו לפני בתי הדין, בדבר מחדלי חקירה חמורים; אכיפה בררנית; ואי התחשבות בתסקיר שירות המבחן ובעובדה שהמבקשים נעדרים כל עבר פלילי. בהתאם נטען, כי "מדובר על מקרה חד משמעי בו נגרם למבקשים עיוות דין קשה וגם לפסק הדין עשויות להיות השלכות רוחב חמורות. בכל הכבוד הראוי, פסק הדין עושה פלסטר את כל הבסיס העיוני והרעיוני של המשפט הפלילי". על-מנת לבסס את טענותיהם, הפנו המבקשים לשורת פסקי דין של בית משפט זה, אשר לשיטתם מוכיחים כי הפגמים הרבים שנפלו בעניינם, מחייבים את זיכויים.

דין והכרעה

5. הלכה היא עמנו כי בקשה לרשות ערעור ב'גלגול שלישי' שמורה למקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי צדק חמור שנגרם למבקש (ראו, מיני רבים: רע"פ 5011/24 בן יהוד נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.07.2024)).

6. לאחר שעיינתי בבקשה, נחה דעתי כי היא לא באה בקהלם של מקרים אלה, ומשכך דינה להידחות אף בלא צורך בתשובה. הגם שהמבקשים מנסים לעטות על בקשתם אצטלה של נושא עקרוני בעל השלכה ציבורית רחבה, אין ספק כי העניין הנדון אינו מעורר כל שאלה משפטית רחבת-היקף או סוגיה ציבורית, אלא שהוא נטוע בדלת אמותיו של עניינם הפרטי של המבקשים; ביישומו של הדין, ובכללים שנקבעו לגביהם הלכות רבות ומוצקות. לא למותר לציין, כי לטענות אלה ניתנו תשובות מפורטות הן על-ידי בית הדין האזורי, הן על-ידי בית הדין הארצי.

7. גם לגופה - דין הבקשה להידחות. הרשעתם של המבקשים נסובה על מארג של ראיות ישירות, אשר כלל, בין היתר, את עדותם של המפקחים שביקרו באתר העבודה ביום 09.08.2016 וכן צילומים של אתר העבודה. התרשמתי שבית הדין האזורי לא קיבל את ההחלטה בדבר הרשעת המבקשים כלאחר יד, אלא לאחר ששקל את טענות הצדדים ואת הראיות באופן ישיר ובלתי אמצעי, ובפרט את הטענות בדבר כשלים שנפלו בהתנהלות המשיבה, ובהתאם הגיע לכדי החלטה מנומקת. במצב דברים זה לא מצאתי כי מתעורר בנדון עיוות דין כלל ועיקר. אשר לטענת המבקשים כי בית הדין האזורי 'חרג' מהמלצת תסקיר שירות המבחן, דין טענה זו להידחות. כפי שהודגש לא אחת בפסיקת בית משפט זה,

ואף צוין על-ידי בית הדין הארצי, "המלצת שירות המבחן אינה מחייבת את בית המשפט, והוא רשאי לסטות ממנה בהתקיים טעמים המצדיקים זאת. בהקשר זה יצוין כי השיקולים לאורם מגבש שירות המבחן המלצותיו, אינם חופפים באופן מלא לשיקולי הענישה השונים שבית המשפט נדרש לאזן ביניהם" (ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (14.11.2018)). לא מצאתי כי בית הדין שגה בעשותו כן בנסיבות העניין.

8. הבקשה נדחת בזאת.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ה (26 נובמבר 2024).

חאלד כבוב
שופט